

FIL-PRIM' AWLA TAL-QORTI CIVILI

IMHALLEF

ONOR. GEOFFREY VALENZIA B.A., LL.D.

Seduta ta' nhar il-Gimgha, 28 ta' Gunju, 2002.

Kawza Numru: 10

Citaz. Nru. 1350/97 GV

Doc 278-02

Samuel Zarb

vs

Michael Vella u martu Rose Marie Vella

Il-Qorti.

Preliminari

Rat l-att tac-citazzjoni fejn gie premess illi l-konvenuti huma propjetarji tal-hanut bl-isem "*Jeans 'n All*" li jinsab fi Triq l-Ghelejjel, Gudja;

Premess illi fil-25 ta' Ottubru, 1996, ghall-habta tat-8.45a.m., f'incident li gara fl-istess hanut, fejn l-attur kien qieghed jikkonsenja merkanzija, l-attur korra gravament u per konsegwenza soffra dizabilita' permanenti, kif jigi pruvat waqt it-trattazzjoni tal-kawza;

Premess illi kif jigi pruvat waqt it-trattazzjoni tal-kawza, l-istess incident gara minhabba nuqqas ta' hsieb, traskuragni u negligenza da parti tal-konvenuti, u ghalhekk l-istess konvenuti huma unikament responsabbli ghad-danni kollha sofferti mill-attur;

Premess illi, l-konvenuti, ghalkemm interpellati biex jersqu għall-likwidazzjoni u hlas tad-danni sofferti mill-attur, anke permezz ta' ittra legali datata 18 ta' Marzu, 1997 (Dok A) baqghu inadempjenti.;

Għaldaqstant l-attur talab lil din il-Qorti biex:

1. Tiddeciedi u tiddikjara illi l-konvenuti huma unikament responsabbli għall-incident li gara fil-25 ta' Ottubru, 1996, għall-habta tad-8.45a.m. fil-hanut bl-isem "*Jeans 'n All*" li jinsab fi Triq l-Ghelejjel, Gudja, f'liema incident l-attur korra gravament u per konsegwenza soffra dizabilita' permanenti fuq il-persuna;
2. Tillikwida d-danni kollha sofferti mill-istess attur b'rizultat tal-imsemmi incident tal-25 ta' Ottubru, 1996;
3. Tikkundanna lill-konvenuti biex ihallsu lill-attur l-ammont ta' danni hekk likwidati.

Bl-interessi mid-data tan-notifika ta' din ic-citazzjoni u bl-ispejjez, inkluzi dawk tal-ittra legali tat-18 ta' Marzu, 1997, kontra l-konvenuti.

Rat id-dikjarazzjoni ta' l-attur a fol. 3 u 4 tal-process;

Rat in-nota ta' l-eccezzjonijiet tal-konvenuti a fol. 10 tal-process fejn eccepew:

Illi t-talbiet attrici huma infondati fil-fatt u fid-dritt u għandhom jigu respinti bl-ispejjez stante li ma huma bl-ebda mod responsabbli għall-allegati danni subiti mill-eccippjenti għax la kienu negligenti u lanqas taskurati kif allegat mill-istess attur.

Salvi eccezzjonijiet ohra.

Rat id-degriet taghha a fol. 108 li bih giet nominata Dr.Victoria Mifsud bhala esperta neorologa;

Rat ir-relazzjoni taghha a fol. 110;

Rat l-atti kollha tal-kawza u d-dokumenti ezibiti;

Semghet ix-xhieda bil-gurament;

Semghet lill-Avukati difensuri,

Rat in-noti ta' sottomissjonijiet tal-partijiet;

KONSIDERAZZJONIJIET

Responsabilita' ghall-incident

L-attur, li hu impjegat ma' Miller Distributors Ltd, kien mar ghand il-konvenuti biex jikkonsenja xi merkanzija. Huwa u hierieg mill-hanut, habat mal-bieb tal-hgieg ta' l-istess hanut, inkisret il-hgiega u wegga u sofra danni fuq il-persuna. Hu qed jaghmel dina l-kawza ghad-danni li sofra.

Ghal dana l-incident kien hemm prezenti l-attur u Helen Seychell li kienet qeghda hemm sakemm is-sid tal-hanut harget ftit.

L-attur xehed li kien uza t-tarag biex dahal imbaghad hareg minn fejn kien hemm ir-rampa u hu u tiela mir-rampa, hass daqqa ma mniehru, storda u waqa' ma' l-art. Kif gie f'tieghu, ra hafna demm u hgieg ma' l-art. Hares lejn idu x-xellugija u ra li mill-wicc tal-pala t'idu beda hierieg hafna demm. Il-hgiega nkisret minn gholi ta' rkubtejh 'l isfel, il-qbija baqghet shiha minn fuq.

Seychell kienet qaltlu li l-bieb kienet ghalqitu ghax it-tifla li kellha magħha kienet qaltilha li kienet qed thoss il-bard. Hu kien irrimarkalha li lanqas *sticker* ma kien hemm mal hgiega. Dawn kienu mal-bicca fissa tal-bieb fuq, u ma kienux at *eye level*.

In kontroezami qal li meta nizel mit-tarag il-bibien it-tnejn kienu miftuhin. Sakemm dahal u pogga x-xogħol fuq il-bank f'dak il-hin it-tifla bdiet thoss il-bard u Seychell għalqet bieba minnhom.

Helen Seychell xehdet li oħta (is-sid) ma kienitx hemm ghax marret tixtri u sakemm isir il-hin fethet il-hanut hi. Kif fethet bieba wahda rat lill attur li dahal jigri. Hi qaltlu li oħta ma kienitx hemm biex tiffirma u hu qallha li ma kienx jimpurta ghax kien daqsxejn imghagħel u qallha biex tiffirmalu hi. Iffirmatlu u kif dawwret wiccha rat lill attur bid-demem f'idu u qalitlu għalfejn kien għadda minn hemm ghax minn hemm ma kienux jghaddu nies u hu qallha li kien daqsxejn imghagħel.

Komplet tghid li kif gie l-attur "jien kont ftahtlu minn gewwa biex jidhol billi ma konniex għadna ftahna. Kont isslajdjat naha wahda tal-bieba ghax ma tanix cans niftah l-oħra. Meta gie biex johrog kien hemm bieba wahda miftuha u l-oħra magħluqa. Meta nkunu miftuha għan-negozju li *sliding doors* it-tnejn ikunu miftuhin." Hi qalet li li *slider* li kienet magħluqa kienet nadifa. Mal bibien hemm li stickers tal-Chicco fiz-zewg *sliding doors*. Hi caħdet li l-bieba minn fejn dahal l-attur kienet regghet ingħalqet.

Fil-kaz in ezami l-attur qed isostni li meta dahal il-hanut iz-zewg bibien kienu miftuhin, mentri Helen Seychel issostni li hi kienet fethet bieba wahda (isslajdjata) billi kienu għadhom ma fethux ghax xogħol.

Il-Qorti fuq dana l-punt toqghod fuq il-versjoni ta' Helen Seychell billi dak il-hin kienet ghadha ser tiftah, kellha t-tfal maghha, u s-sid tal-hanut ma kienitx ghadha marret il-hanut. L-attur ma tantx hu affidabbili fuq dan il-punt billi kif lanqas induna li kien hemm bieb bil-hgiega maghluq meta hareg diffiqli tifhem kif jista' ikun cert li z-zewg bibien kienu miftuhin meta dahal.

Il-Qorti hi tal-fehma li l-incident gara ghax l-attur kien imghaggel u ma kienx jaf x'qed jigri u x'hemm madwaru. Seychell xehdet li l-attur kien qalilha biex tiffirma hi, kif fil fatt ghamlet, ghax kien imghaggel u ma setghax jistenna lis-sid. Fl-ghaggla l-attur lanqas rega' tela' minn fejn kien nizel, cioe' mit-tarag imma mar minn naha tar-rampa u ma ndunax li kien hemm bieb bil-hgiega u dahal fih. Kieku l-attur kien aktar attent u mexa bil-mod kien jinduna li ghandu bieb bil-hgieg quddiemu maghluq. Imma fl-ghaggla ma kienx qed jara. Wiehed ghandu jara "*what is in plain view*". Hemm differenza bejn '*looking*' u '*seeing*'.

In dealing with what is obvious, a thing is obvious if a reasonable person, using reasonable care, would have seen it (the danger). There are some things which a reasonable person is entitled to assume. Charlesworth - On dangerous premises.

Wiehed ghandu jassumi li l-attur dahal minn bieb u ser johrog mill-istess bieb ukoll. Anke jekk stess Seychell regghet ghalqet il-bieba, l-attur m'ghandux jibqa' diehel fiha. Il-Qorti temmen li Seychell ma kienitx messet il-bieb li minnu l-attur ipprova johrog. Hi kienet isslajdajt biss il-bieba l-ohra.

Ghalhekk il-Qorti tikkonkludi li t-tort ghall incident kien ta' l-attur.

Il-Qorti trid tara pero' jekk il-konvenuti kellhomx xi tort kontributorju.

F'kazijiet bhala dawn, il- *common duty to take care* li jaqa' fuq il-konvenuti hu

“a duty to take such care as is reasonable to see that the visitor will be reasonably safe in using the premises for the purposes for which he is invited or permitted to be there”.

The question whether the occupier (sid) has fulfilled his duty to the visitor is thus dependent upon the facts of the case. The relevant circumstances include the degree of care and of want of care that may be looked for in the particular visitor. Windfield & Jolowicz on Tort page 299.

L-attur qed jissottometti li s-*sliding door* qatt ma ghandu jinhadem bi hgiega shiha twila minn tulu kollu. Ghandu jinhadem b'mod illi almenu issir kuxbiena fin-nofs biex isservi biex tigbed l-attenzjoni ta' minn juzah. Il-konvenuti kellhom juzaw hgieg partikolari li meta jinqasam ma jsirx xafra appena jinkiser. Inltre lanqas ma kien hemm *stickers* fuq il-hgiega biex jindikaw li kien hemm ostakolu.

Dwar il-kwistjoni ta' li *stickers* Rose Marie Vella u zewgha isostnu li ma dan li *sliding door* kien hemm *stickers* imma anke kieku l-attur ma setghax ikollu li *sticker at eye level* billi hu kien tiela minn isfel (ara ritratti ezibiti). Pero' kieku l-attur kien aktar attent hu kien jinduna wkoll li kien *stickers* fil-bieb.

Kwantu ghal mizuri ta' *safety* li l-attur qed jippretendi li l-konvenuti kellhom jiehd, bhal hgieg specjali, il-Qorti hi tal-fehma li dawn huma mizuri straordinarji li wiehed ma jistenniex li r "*reasonable man*" hu mistenni li jiehu f'cirkostanzi bhal dawn. F'dan il-kaz l-incident gara mhux minhabba xi nuqqas ta' *safety* fil-hanut tal-konvenut imma minhabba nuqqas ta' attenzjoni ta' l-attur minhabba l-ghagglja li kellu biex ikompli x-xoghol.

DECIZJONI

Ghal dawn il-motivi l-Qorti tiddeciedi billi tichad l-ewwel talba ta' l-attur bl-ispejjez kontra tieghu.

ONOR. IMHALLEF GEOFFREY VALENZIA B.A., LL.D

**Frankie Mercieca
Deputat Registratur.**